

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

Plaats	: Houten, Bestuurszaal	
Van	: 13.30-17.45 uur	
Aanwezig	: Water Natuurlijk	G.P. Beugelink (hoogheemraad, gedeeltelijk), mevrouw H.A. van Dam, G.J.P. Jansen (gedeeltelijk), mevrouw F.J. Leenders, mevrouw J.A. Otterman, H.A. Rutjes
	: VVD	K.A.M. Duijvelaar, S. Groenendijk, mevrouw K. Varenhorst, R.D. Woittiez
	: CDA	J.A.G.W. Droogers, B. de Jong (hoogheemraad), K.P.T. Valk
	: PvdA	F.J. van Bork, C.G. Jansen op de Haar (hoogheemraad), J.G.M. Reerink
	: PvdD	R. van der Kruk, W. van der Steeg (gedeeltelijk), A. Travaille
	: Waterschap@Inwonersbelangen	E. Verkaik
	: ChristenUnie	J.P. Verweij
	: Algemene Waterpartij	A.E. Jansen
	: SGP	F. van Os
	: Landbouw, Natuur en Economie (Geborgden)	H. de Beaufort, C.P. Bruggink, L. de Groot (hoogheemraad), W. Kooy, J.F.C. Kupers, E.C. Merkens, mevrouw T. van Soest
Afwezig	: mw. J. Goedhart (secretaris)	
Voorzitter	: P.J.M. Poelmann (dijkgraaf)	
Secretaris	: C.J. Vos	
Notulist	: P.R.F. Verhoeven	

---

1 Opening, vaststelling agenda en loting primus

De voorzitter opent om 13:30 uur de vergadering van het algemeen bestuur en heet iedereen welkom, in het bijzonder de aanstaande leden van de Rekenkamer. Hij meldt dat de heer Van der Steeg zich heeft afgemeld en dat de heren G.J.P. Jansen en G.P. Beugelink later zullen verschijnen. De heer Beugelink woont eerst het bezoek bij van minister Schultz Van Haegen aan de Utrechtse gedeputeerde Mobiliteit, Water etc., mevrouw Verbeek-Nijhof. Mogelijk hebben de daar te bespreken maatregelen consequenties voor het werk van het waterschap.

Vaststelling agenda

In de vergaderagenda is de bespreking van de notulen en de actiepuntenlijst ondergebracht bij het informatieve deel. De vergadering heeft daartegen geen bezwaar. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Loting primus

Het lot valt op nummer 10, de heer G.J.P. Jansen. Bij een hoofdelijke stemming zal hij als eerste zijn stem moeten uitbrengen.

2 Benoeming leden Rekenkamercommissie

De voorzitter stelt voor de heren mr. W. van de Giessen te Acquoy, B.W.P. van der Helm MSc te Hilversum en drs. B. Hogemans te Wijchen te benoemen als de externe leden van de nieuwe Rekenkamercommissie en de heer K. Kappert als de secretaris daarvan.

De heer Reerink meldt dat het de gewoonte is dat de commissie binnen het jaar een rooster van aftreden samenstelt. In beginsel zijn de benoemingen voor vier jaar, maar omdat elk jaar één lid gaat aftreden, zullen deze eerste maal andere termijnen gelden.

De voorzitter vraagt aan het bestuur of het instemt met de benoeming van de leden van de Rekenkamercommissie. In het fractievoorzittersoverleg was er geen bezwaar. Ook in de vergadering komen geen bezwaren naar voren.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De voorzitter nodigt de vier kandidaten uit om voor hem te verschijnen en verzoekt de aanwezigen te gaan staan. Hij leest de eed voor:

"Ik zweer dat ik, om tot lid van de Rekenkamercommissie dan wel secretaris benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de Rekenkamercommissie dan wel secretaris naar eer en geweten zal vervullen."

De heren Van de Giessen en Kappert antwoorden met: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig."

De voorzitter leest de belofte voor:

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van de Rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de Rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen."

De heren Van der Helm en Hogemans antwoorden met: "Dat verklaar en beloof ik."

De voorzitter feliciteert de heren met hun benoeming tot lid van de eerste Rekenkamercommissie van de waterschappen Rivierenland en De Stichtse Rijnlanden. Hij schorst voor korte tijd de vergadering, zodat de bestuursleden ook de gelegenheid krijgen de nieuwe commissieleden te feliciteren.

3 Besluitvormend deel hamerstukken

3.1 Extra milieupakket poortgebouw rwzi Utrecht

Stemverklaringen

De heer Merkens (LNE) stelt met betrekking tot het positief besluiten over het extra milieupakket voor het poortgebouw dat die gelden beschikbaar gesteld kunnen worden, vooruitlopend op de duurzaamheidsvisie. Dat zal zijn fractie niet zien als een visie die een-op-een aan andere projecten kan worden gekoppeld. Zolang het bestuur nog geen duurzaamheidsvisie als afwegingskader heeft vastgesteld, zal de fractie alle duurzaamheidsvraagstukken op eigen merites beoordelen en daarin een eigen afweging maken.

De heer Reerink (PvdA) vindt dit een mooi plan; dat wil hij gezegd hebben; ondanks dat hier sprake is van een hamerstuk.

Besloten wordt:

1. in te stemmen met het aanvullen van het programma voor het poortgebouw rwzi Utrecht met een milieupakket;
2. ten aanzien van de onder 1 bedoelde aanvulling te kiezen voor milieupakket 2: Poortgebouw Energieneutraal en zonder gebruik van fossiele brandstoffen;
3. het voor milieupakket 2 benodigde aanvullende krediet beschikbaar te stellen, ten bedrage van 130.000 euro.

3.2 Tweede partiële herziening van het peilbesluit tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal

Besloten wordt:

de 2^e partiële herziening van het ontwerppeilbesluit Tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal (2008) vast te stellen onder gedeeltelijke intrekking van het peilbesluit Tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal d.d. 27 februari 2008 voor betreffende gebieden.

3.3 Vaststellen controleprotocol 2016

Stemverklaring

Mevrouw Leenders (WN) had in de commissie verzocht of de accountant extra aandacht kon hebben voor het dossier van de rwzi. Daarvan ziet zij nu niets terug.

De heer De Jong weet dat dat is opgenomen en dat er ten behoeve van de controle overleg is geweest met de accountant. Die had dit punt al op zijn actiepuntenlijst bijgeschreven.

Besloten wordt:

het controleprotocol 2016 voor de accountantscontrole op de Jaarrekening 2016 vast te stellen.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

3.4 Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis c.q. toetreding Hunze en Aa's

Besloten wordt:

toestemming te verlenen tot de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis, zoals opgenomen in het daartoe strekkende ontwerpbesluit (dmnr. 1147163), dat als bijlage bij dit voorstel is gevoegd.

4 Opiniërend deel

4.1 Modernisering waterschapskantoor Poldermolen 2

De heer Poelmann draagt het voorzitterschap over aan de heer De Jong.

Eerste termijn

De heer Duijvelaar (VVD) kan de voorstellen positief waarderen. Zijn fractie zou ook graag meegaan met optie B, maar vraagt zich af of zonnepanelen op het dak nog wel conform de stand van de technologie zijn. Er zijn ook andere opties en daarbij denkt de VVD niet onmiddellijk aan een windmolen – hoewel dat wel aardig zou staan boven op een poldermolen –, maar eerder aan een andere plaats voor de zonnepanelen: niet zo duur als op een dak. Ook andere soorten zonnepanelen zijn mogelijk, zeker nu de prijs van panelen snel daalt. Een terugverdientijd van 21 jaar, ook nog afhankelijk van een subsidie, vindt hij te lang, zeker ook gezien die prijsdaling. Hij nodigt het college uit om een alternatief voor te stellen voor het pakket optie B.

De heer Van Os (SGP) ziet een goed uitgewerkt voorstel, waarover goed is nagedacht en waarbij enkele bestuursleden al in de voorbereiding hebben meegekeken. Hij kan het voorstel steunen, maar is wel benieuwd naar het antwoord dat het college heeft op de vraag van de vorige spreker.

Mevrouw Leenders (WN) gaat akkoord met het voorstel en het totale pakket aan maatregelen. Het is altijd een uitdaging om een bestaand pand te verduurzamen. Dat vraagt om innovatieve oplossingen en op een dak dat niet helemaal past bij zonnepanelen moet het waterschap de beste toepassing van dit moment zoeken en het daarmee doen. Zij is bang dat het anders weer leidt tot uitstel. Ze is wel benieuwd wat het college te zeggen heeft op de vraag van de VVD. Het is ook zo dat de huidige energie ook nog gesubsidieerd is. Mede daardoor is de afschrijvingstermijn zo lang. Die 21 jaar is altijd nog korter dan de levensduur van die panelen; zij hoopt dat die langer meegaan. Alles is relatief, ook het begrip subsidie, want het waterschap subsidieert ook de huidige energierekening. Die is lager dan ze eigenlijk zou moeten zijn. Dat heeft tot gevolg dat de terugverdientijd langer duurt.

De heer Van der Kruk (PvdD) steunt optie C. Naast de al genoemde argumenten ziet zijn fractie hierin een mogelijkheid om te investeren in duurzaamheid en de zichtbaarheid van de organisatie naar buiten te vergroten. Het draagt bij aan het energieneutraler worden van het waterschap.

De heer Kupers (LNE) heeft moeite met het voorstel. Zijn fractie sluit zich aan bij wat door de VVD naar voren gebracht is. Het is essentieel dat er geen duurzaamheidsvisie ligt, zoals al eerder was aangegeven. Dit beschouwt hij ook als een eenmalig besluit. Evenals bij de stemming over het poortgebouw zal LNE straks komen met een stemverklaring. Het is wel voor zonnepanelen, maar dan op zo efficiënt mogelijke manier. Er is kans op kostenoverschrijding: verbouwingen dreigen weleens meer uit de hand te lopen. Ten slotte hoopt hij dat het flexconcept een succes wordt. Hij weet dat de gemeente Utrecht bij het nieuwe kantoor ook wat problemen heeft in de aanloop. Graag aandacht daarvoor.

De heer A.E. Jansen (AWP) spreekt zijn steun uit voor de moderniseringsplannen. Hij is er blij mee, maar is het ook eens met de opmerkingen van de VVD. Hij wil daaraan toevoegen dat er eerder discussie is geweest over een voorstel voor duurzame energie in Zeist, met een terugverdientijd van 15 jaar. Toen heeft hij tegengestemd en gevraagd om een evaluatie van alle mogelijkheden om het geld zo efficiënt mogelijk in te zetten. Daarom is hij benieuwd naar de beantwoording van die vragen en hij blijft herhalen dat er een visie moet komen, nu niet alleen op duurzaamheid, maar ook op duurzame energie.

De heer Valk (CDA) ziet reden om met het voorstel in te stemmen. De fractie kiest voor optie C, vanuit de gedachte dat het hier om duurzaamheid gaat, wat is terug te voeren op goed rentmeesterschap, zoals dat in het eigen partijprogramma staat. Ze draagt het college dan ook op, mochten er in het kader van duurzaamheid stappen voorwaarts te maken zijn, daar goed naar te kijken.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer Reerink (PvdA) noemt als belangrijkste elementen van het nut van een gebouw enerzijds de duurzaamheid, die in dit voorstel is gegarandeerd. Daarom kiest zijn fractie voor optie C. Anderzijds moet een gebouw zo functioneren dat de mensen er goed en gezond in kunnen werken. Hij is blij dat het personeel het plan goed ontvangen heeft en dat de ondernemingsraad heeft kunnen participeren in de werkgroepen die het voorstel hebben uitgewerkt. Om die redenen is de PvdA uitermate tevreden met dit voorstel.

De heer Verweij (CU) zou dat precies om willen draaien. Er is een voorstel tot modernisering van het kantoorgebouw. Voor hem staat voorop dat het nieuwe kantoor geschikt is om het werk als organisatie te doen. Er is sprake van een forse investering, maar hij gaat ervan uit dat er straks voor jaren een kantoorgebouw staat dat op maat gesneden is om daarin efficiënt te werken. Het zal het werk bevorderen waar De Stichtse Rijnlanden voor staat en daarom gaat hij ook akkoord met de modernisering.

Als het gaat om duurzaamheid kan het niet goed genoeg zijn. Dan moet het waterschap wel de goede maatregelen nemen. Wat dat betreft kijkt hij niet alleen naar het kantoorgebouw, maar ook naar alle taken waarbij het waterschap duurzaam bezig kan zijn. Daarom steunt hij ook de heer A.E. Jansen, die een overzicht van alles waar duurzaamheid een rol kan spelen van essentieel belang vindt. Dat levert voor toekomstige generaties en voor het milieu een maximaal rendement op. Hij wacht ook het antwoord op de vragen van de VVD af om te zien of optie B aanvaardbaar is. Hij denkt dat er betere alternatieven zijn om het geld van het waterschap voor de burgers in te zetten.

De heer Reerink (PvdA) merkt bij interruptie op dat het wel gemakkelijk is om te roepen dat er betere voorstellen moeten komen. Hij vraagt de heer Verweij een alternatief aan te geven en moeite te doen om te bedenken wát er dan beter moet.

De heer Verweij (CU) antwoordt dat hij al een jaar geleden aan het college heeft gevraagd eens met een overzicht van duurzaamheidsmaatregelen te komen, zodat het algemeen bestuur daaruit kan kiezen. Er liggen nu wel twee voorstellen, maar dat is niet de groslijst waar hij om gevraagd had.

De heer Verkaik (W@I) sluit zich aan bij de vragen van de VVD, de AWP en de CU. Hij voegt daar nog een concrete vraag aan toe: is er bij de verschillende opties ook sprake van kwaliteitsverschil in het gebruik van het gebouw door het personeel?

Beantwoording

De heer Poelmann noemt het wat ongelukkig dat de behandeling van de duurzaamheidsvisie in de commissie BMZ veel commentaar heeft opgeleverd met de strekking dat de visie zo weinig concreet was. Dat leverde het bestuur geen handvatten op. Dit voorstel loopt daardoor vooruit op de algehele duurzaamheidsvisie. Dat kan hij niet veranderen. Hij denkt ook dat het gebouw in zijn algemeenheid vooral bedoeld is om ervoor te zorgen dat de daarin werkende mensen de omstandigheden hebben waarin ze goede prestaties kunnen leveren. Dat heeft niet zo veel met de duurzaamheidsmaatregelen te maken. Bij een gebouw dat er al 20 jaar staat, is het gewenst weer eens kritisch te kijken of die werkomstandigheden nog zijn zoals men mag verwachten. Het bestuur vond dat 2,5 jaar terug al niet meer het geval. Toen besloot het al het gebouw aan te pakken en de heer Poelmann was het daarmee eens. Nu is hij blij dat een jaar geleden de analyse van hoe de ICT-hardware ervoor stond, ertoe heeft geleid dat het vorige college besloten heeft de aanbesteding niet door te laten gaan. Eerst moest de ICT-problematiek worden opgelost. Dat heeft nu een server in Apeldoorn opgeleverd, met een glasvezelverbinding naar Houten, en dat zal een duurzamer gebouw opleveren dan waartoe het vorige bestuur besloten had.

Hij kan de heer Verkaik verzekeren dat in het nieuwe voorstel de kwaliteit van het gebouw bij alle opties gelijk is voor het werk van het personeel. Wat beleving betreft zal een nieuw, duurzaam gebouw van een waterschap dat diezelfde ambitie uitstraalt van invloed zijn op ieder die er werkt. Juist bij het dagelijks binnenkomen zullen waterschappers dat ervaren.

De zonnepanelen zijn uiteindelijk rendabel. Ze gaan langer mee dan 21 jaar, maar ze zouden volgens het geldende beleid in 15 jaar terugverdiend moeten zijn. Het college heeft hier heel lang bij stilgestaan. Er zullen wel plekken zijn waar die panelen gemakkelijker zijn te plaatsen – Amstel, Gooi en Vecht gaat heel veel zonnepanelen installeren –, maar het gaat nu om dit ene voorstel voor het hoofdgebouw van het waterschap. Hier moet duidelijk worden wat De Stichtse Rijnlanden op het gebied van duurzaamheid presteert. Het college is daarom tot de slotsom gekomen dat bij een verbouwing nu het een gemiste kans zou zijn als er niets duurzaam gebeurde. De planning is dat het waterschap het pand per 1 augustus 2017 gaat verlaten, waarna de verbouwing een jaar gaat duren. Ook hij weet dat

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

de technologische ontwikkelingen snel gaan. Het college zal de vinger aan de pols houden om te zorgen dat het de beste panelen bestelt tegen een zo gunstig mogelijke prijs. Misschien is een windmolen ook een mogelijkheid, maar gezien de discussies over windmolens in de buurt verwacht hij niet veel steun voor molens rond het kantoor. Natuurlijk zijn er ook plekken voor windmolens, maar de kijk op molens en panelen wil hij behandelen in de duurzaamheidsvisie. Daarvan komt een concretere versie zo snel mogelijk naar het bestuur. Hij kan de heer Duijvelaar antwoorden dat hij op dit moment geen alternatief heeft voor zonnepanelen. Het bestuur wil ze wel of niet. In beide gevallen ligt er een besluit dat onverlet laat dat het waterschap in de toekomst op allerlei plekken waar dat nuttig of nodig kan zijn, panelen of molens plaatst. Waterschappen zijn meer doe-organisaties dan andere overheden en kunnen hierin het voortouw nemen. Dat past ook bij de inzet die de Unie van Waterschappen wil plegen bij het laten zien dat waterschappen investerende overheden zijn, die invulling proberen te geven aan de akkoorden van Parijs. Wat er nu ligt, is een totaalpakket en de heer Poelmann zou het fijn vinden als het bestuur hiertoe zou besluiten. Van uitstel kan geen sprake zijn: het gebouw moet echt op de schop. Tot 16 december is er gelegenheid om het contract dat het waterschap naar het tijdelijke pand gaat, te bevestigen.

Hij begrijpt dat de heer Kupers moeite heeft met het voorstel. Hij heeft de eerdere stemverklaring van de heer Merkens gehoord en hij kan waarderen dat de geborgden zich eerst bij de behandeling van de duurzaamheidsvisie uit willen spreken over hoe zij daar structureel tegenaan kijken. Evenals bij de bespreking over het poortgebouw hoopt hij hen ervan te kunnen overtuigen dat ze in dit geval toch beter voor de duurzaamheidsopties kunnen gaan. Uiteraard is er een kans op kostenoverschrijding. Doordat er meer tijd was om het hele concept nog eens te doordenken, meent hij dat er meer grip is op alle kostenaspecten die een rol spelen. Het bestuur mag van het college verwachten dat het scherp zal opletten.

Of het flexconcept een succes is, blijft gedeeltelijk een kwestie van smaak. Na goed overleg met de OR en na goed kijken bij andere organisaties meende het college aan het bestuur te kunnen voorstellen om met dit flexconcept te werken, omdat het compacter, efficiënter en voor de werkomstandigheden beter zou zijn.

Hij wil tegen de heer Jansen zeggen ervan uit te gaan dat de heer Beugelink in zijn duurzaamheidsvisie ook nadrukkelijk aandacht zal besteden aan duurzame energie, als onderdeel van alles wat met duurzaamheid te maken heeft.

Hij is met de heer Reerink blij dat het plan goed valt bij het personeel. Dat is niet allesbepalend, maar wel heel belangrijk. Hij vindt dat een werkgever het optimale moet doen voor het creëren van een werkklimaat waarin het personeel graag verblijft. Dat is ook de stijl van de directeur om zo te handelen. Er is een goede verstandhouding tussen werkvloer en directie. Daar prijst hij zich gelukkig mee.

Tot slot wil hij nog kwijt dat 21 jaar lang is, maar niet onrendabel. Dan hoopt hij het bestuur mee gekregen te hebben om te kiezen voor de besluiten met een goed duurzaam concept.

Tweede termijn

De heer Duijvelaar (VVD) weet dat het bestuur nog geen duurzaamheidsvisie heeft vastgesteld, maar die bevat wel degelijk aanknopingspunten voor niet alleen rendabele, maar ook innovatieve duurzaamheidsvoorzieningen. Daarvan zijn voorbeelden genoemd, die een kortere terugverdientijd kennen. De genoemde 21 jaar vindt de portefeuillehouder zelf ook al lang. Hij realiseert zich wel dat die oplossing niet onrendabel is. Zijn fractie heeft zeker niet de bedoeling om de besluitvorming over de duurzaamheidsmaatregelen te vertragen, maar het moet toch mogelijk zijn om op korte termijn een ander voorstel te doen. Ze onderstreept ook graag dat het waterschap een voorbeeldfunctie kan vervullen. Kan dat dan niet met een echt innovatief voorstel, helemaal up-to-date, in lijn met de huidige technologie? Als dat niet lukt, is er toch sprake van een gemiste kans. De VVD is nog niet overtuigd van de hardheid van de toezegging dat het college werkende weg rekening wil houden met nieuwe mogelijkheden. Daarom voelt ze zich gedwongen per amendement aan het college te vragen alsnog toe te zeggen dat het een ander voorstel gaat doen.

Amendement nummer 10, 'Modernisering hoofdkantoor; heroverwegen zonnepanelen', wordt ingediend door mevrouw Varenhorst en de heren Duijvelaar, Groenendijk en Woittiez (allen VVD).

Het dictum van het amendement luidt:

Verzoekt het dagelijks bestuur optie B te heroverwegen en een alternatieve optie voor te stellen die aan de overwogen bezwaren tegen optie B tegemoetkomt.

Besluit het voorstel onder punt 1 als volgt te amenderen:

“- Optie B: Zonnepanelen op dak Poldermolen 2: € 480.000” wordt vervangen door:

“Optie B: Nader voor te stellen, innovatieve voorzieningen die passen binnen de hogere ambitie op het gebied van duurzaamheid: ten hoogste € 480.000”.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De voorzitter leest het dictum voor van amendement 10 en constateert dat het deel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer Van Os (SGP) deelt de mening van de portefeuillehouder dat dit het moment is om te besluiten het gebouw volledig aan te pakken. Daarom gaat hij nu voor optie C.

Mevrouw Leenders (WN) dankt voor het bezielde antwoord, waar ze met genoegen naar geluisterd heeft. Ze denkt dat er nu voldoende argumenten zijn om te doen wat er te doen staat. Zonnepanelen zijn een goede basis, mits volgens de laatste technieken. Misschien blijkt tijdens de verbouwing dat er nog wel meer mogelijk is, bijvoorbeeld met bodemwarmte, warmte-koudewisselaar, computerwarmte, of een duurzamere ICT-inrichting. Dat zijn dan extra's en als daar kansen liggen, hoort zij die graag van het college. Water Natuurlijk gaat akkoord met het voorstel zoals het er nu ligt met optie C.

De heer Van der Kruk (PvdD) sluit zich aan bij de vorige spreekster. Dit is een mooi cadeau. Verder heeft hij niets toe te voegen.

De heer Verkaik (W@I) noemt het prima als Water Natuurlijk meer kansen zoekt, maar hij gaat ervan uit dat al die opties al eens bekeken zijn. Een warmte-koudewisselaar is al een oud idee. Het moet niet zo zijn dat het voorstel iedere keer wordt aangepast. Hij kan zich wel vinden in het amendement van de VVD. Hij hoort graag vroegtijdig waarover hij precies moet gaan stemmen.

De heer Kupers (LNE) vraagt of de VVD optie B wel zal steunen als zonnepanelen de beste keuze blijken te zijn.

De heer Duijvelaar (VVD) antwoordt dat zijn fractie dan op haar schreden zal terugkeren, maar dat ze dat wel onderzocht wil hebben.

De heer Kupers (LNE) vraagt aan het college of het mogelijk is een besluit over opties A of B uit te stellen. Het geld moet efficiënt besteed worden en is maar één keer uit te geven. Daarom voelt LNE niets voor een hapsnapbeleid. Zijn fractie zal een schorsing benutten om zich nader te beraden over het voorstel.

Mevrouw Leenders (WN) maakt bij interruptie bezwaar tegen de term 'hapsnapbeleid'. Het voorstel zit keurig in elkaar, is keurig uitgerekend en zal op zijn merites beoordeeld worden. Er is wel degelijk een tendens naar verduurzaming, ook al heeft het bestuur nog geen algehele visie vastgesteld.

De heer Kupers (LNE) geeft toe dat 'hapsnapbeleid' misschien wat kort door de bocht is. Het gaat hem erom dat hij het geld zo efficiënt mogelijk wil besteden. Als er betere mogelijkheden zijn, wil hij dat weten en daarover kunnen beslissen. Zijn fractie ontbeert nog dat inzicht.

De heer A.E. Jansen (AWP) dankt voor de gegeven motivatie voor de keuze voor zo'n dure investering. Hij hoorde als redenen 'voorbeeldfunctie' en 'omdat het bijdraagt aan onze duurzaamheid'. Dat vindt hij sympathiek en om die reden zal hij die keuze ook kunnen steunen. Hij denkt echter dat de maatschappij al volledig overtuigd is van de idee van duurzame energie. De voorbeeldfunctie is eigenlijk niet meer nodig. Nederland moet een grote inhaalslag maken en het geld zo efficiënt mogelijk investeren. Om de investering rendabel te noemen omdat het geld wordt terugverdiend, is juist, maar er zijn ook overheidsinvesteringen op duurzame energie met terugverdientijden van 10 jaar. Daarmee kan men op een andere plek dubbel zoveel energie maken voor hetzelfde geld of even veel voor de helft van het geld. Daarom stelt hij voor om deze extra optie voorlopig uit te stellen. Als dat niet kan, voelt hij voor het amendement van de VVD.

Mevrouw Leenders (WN) reageert op de opmerking dat de voorbeeldfunctie niet meer nodig zou zijn. Het waterschap zou een heel vreemd signaal afgeven als het de extra optie niet zou benutten. Dat zou inhouden dat De Stichtse Rijnlanden zou willen doorgaan op dezelfde niet-duurzame wijze.

De heer A.E. Jansen (AWP) beweerde iets anders: dat het waterschap het energiegebruik van het gebouw duurzaam moet houden door het elders goedkoper te produceren.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

Mevrouw Leenders (WN) heeft de dijkgraaf horen zeggen dat het waterschap beide moest doen. Het lijkt nu meer op uitstel, maar wat let het bestuur om nu al te besluiten voor de optie en ook andere maatregelen te nemen?

De heer A.E. Jansen (AWP) heeft vooral bezwaar tegen de inefficiënte investering. Die belemmert investeringen op efficiëntere plekken.

Mevrouw Leenders (WN) betwijfelt dat, omdat deze investering op zich niet onrendabel is.

De voorzitter meent dat dit punt hiermee helder is.

De heer Valk (CDA) wijst erop dat dit punt ook in het verleden uitgebreid aan de orde is gekomen. Wat duurzaamheid betreft zijn er dagelijks nieuwe ontwikkelingen. Dat heeft de consequentie dat men na een ingrijpend besluit als de verbouwing van een pand over een half jaar nog duurzamere mogelijkheden kan vinden. Vandaar ook zijn oproep in de eerste termijn om met een ander vizier naar duurzaamheid te blijven kijken. Tegelijk roept hij op om een besluit niet uit te stellen: duurzaamheid heeft het namelijk in zich dat wachten op een nog duurzamere oplossing ertoe leidt dat men nooit meer een beslissing neemt. Hij meent dat het waterschap nu verder moet. Zijn fractie steunt optie C, omdat daar inmiddels voldoende over nagedacht is.

De heer Reerink (PvdA) had met zijn opmerking over het inschakelen van personeel niet alleen de werksfeer op het oog. Hij zag ook het proces dat de organisatie heeft gevolgd door leden van de OR in de werkgroepen in te schakelen.

Hij vindt het jammer dat het debat over de alternatieven niet uitvoerig in de commissie is gevoerd. Daar had het bedenken van alternatieven thuisgehoord. Daar had het college dan nog eens goed naar kunnen kijken. Ook hij verwerpt – net als het CDA – het wachten op betere voorstellen. Het zou ook niet goed zijn bij de dijken alles uit te stellen omdat er misschien nog een beter alternatief komt. Waarschijnlijk gaat het waterschap met dit besluit niet voldoen aan de opgestelde eisen. Laat het betere niet de vijand van het goede zijn. Nu moet het waterschap doen wat het moet doen. De essentie van het VVD-amendement zou hij wel willen volgen: als het college tijdens de rit betere alternatieven ziet, moet het die vooral uitvoeren en niet wachten op goedkeuring door het bestuur, tenzij het voorstel compleet overhoop wordt gegooid of er een andere financiering nodig is.

De heer Woittiez (VVD) pleit bij interruptie sterk voor goede en rendabele en duurzame investeringen. Daarmee volgt hij de lijn die het college eerder zelf heeft vastgelegd: onder andere zijn zonnepanelen goed als ze in minder dan 15 jaar terugverdiend zijn. Dan kan de heer Reerink de VVD niet verwijten dat ze 21 jaar te veel vindt; dat moet hij het college verwijten.

De heer Reerink (PvdA) heeft dat niet gezegd en het college mag hieruit oppikken wat het wil. Bij persleidingen is de terugverdiendtijd bijvoorbeeld 40 jaar. Hij heeft zijn eigen opvattingen en niet die van het college. Hij meent dat het voorstel financieel verantwoord is, maar al zou het – zoals in de eerste termijn al gezegd – financieel minder gunstig uitpakken, dan nog vindt hij dat hier een visitekaartje wordt afgegeven en zoiets uitstraling heeft. Als het college tijdens de rit verbeteringen wil aanbrengen, moet het dat vooral doen. Daarmee is de motie van de VVD overbodig.

De heer Verweij (CU) wil reageren op de discussie of de voorgestelde investering rendabel is of niet. Hij hoorde LNE zeggen dat het wel naar deze ene investering wilde kijken. Daarmee geeft het aan dat de investeringen die het waterschap kan doen, afhankelijk zijn van de keuzes op bepaalde momenten. Als het bestuur kiest voor de investering van 480.000 euro betekent dit dat LNE een ander investeringsvoorstel over drie maanden zal afwijzen, omdat het geld van de belastingbetaler moet komen of van de bank. Bij duurzaamheidsinvesteringen met een kortere terugverdiendtijd kan men in dezelfde periode het geld meerdere keren investeren en dus meer rendement halen. De voorgestelde investering is rendabel als er geen andere opties zouden zijn.

De VVD doet eigenlijk een handreiking naar het bestuur. Ze zegt voor de vernieuwing van het kantoor rekening te houden met het budget van optie C en geeft het college de ruimte om de komende tijd te kijken naar wat een betere investering zou kunnen zijn dan er nu in het voorstel staat. Daar kan niemand op tegen zijn, dat er over drie of zes maanden een beter voorstel ligt.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

Beantwoording

De heer Poelmann is blij om te horen dat hij in zijn passie iets heeft kunnen overbrengen dat aanslaat. Zo probeert hij altijd te werken als hij iets belangrijk vindt. Nu is dat ook zo. In de aanbesteding zijn de zonnepanelen opgenomen. In plaats van die eruit te halen, zou hij in de definitieve publicatie van wat het waterschap vraagt liever willen opnemen dat het de inschrijver uitnodigt om in het komende jaar zo goed mogelijk te kijken of de opties voor de zonnepanelen, zoals die nu bekend zijn, toch niet iets beter kunnen. Belangrijk is echter wat ook in de reader is opgenomen, dat De Stichtse Rijnlanden nu al een subsidiebeschikking binnen heeft voor een waarde van 135.000 euro. Daar had de organisatie al actie ondernomen, vooruitlopend op het voorstel voor zonnepanelen. Hier een ander pad inslaan, is ook trekken aan de stutten van deze beschikking. Een nieuwe beschikking moet men eerst nog zien binnen te halen. Voor het college en voor hemzelf is dat reden om door te willen gaan nu deze weg is ingeslagen, de duurzaamheidsvisie eraan komt en afwijking het voor de organisatie ingewikkelder maakt. Overigens is hij het niet eens met de bewering dat duurzaamheid al geheel in de samenleving is geland; zie de Amerikaanse verkiezingen. Volgens hem ligt er een goed voorstel, al zijn er vast dingen die beter kunnen. Een open vizier om te kijken of dingen beter kunnen, is akkoord, maar hij dringt erop aan niets uit te stellen en te gaan kijken of op de vele plekken waar het waterschap onroerend goed of grond heeft, ook iets mogelijk is.

De heer Woittiez (VVD) vraagt bij interruptie of de informatie over de toegezegde subsidie zo vers is dat die niet eerder meegegeven had kunnen worden.

De heer Poelmann antwoordt dat die vermeld staat in de reader.

De heer Woittiez (VVD) begrijpt dat die subsidie al verrekend is in de terugverdientijd, wat iets vertelt over de terugverdientijd zonder subsidie.

De heer Poelmann betoogt dat zo de hele zonnecelleneconomie eruitziet. Hij heeft die subsidie ook al in de commissie gemeld en die is ook opgenomen in de Q & A van 5 december 2016.

Als De Stichtse Rijnlanden met één onderwerp niet hapsnap is omgegaan, is het wel met dit gebouw. Er is vijf jaar aan het voorstel gewerkt. Natuurlijk is niemand voor een hapsnapbeleid. Hij meent dat er met de kennis van nu een prima voorstel ligt, waarin efficiënt wordt omgegaan met de middelen. Het aantrekken van kapitaal is niet de ingewikkeldste opgave. Hij is ervan overtuigd dat het college in de duurzaamheidsnota met voorstellen zal komen die het duurzame profiel van het waterschap op een rendabele manier meer kleur zullen geven. Hij roept het bestuur op vandaag een compleet besluit te nemen. Het college heeft goed gehoord wat er gezegd is, zal kijken wat nog beter kan in de toekomst en op andere locaties, zodat de organisatie nu voluit aan de slag kan om de renovatie te voltooien.

De heer Kupers (LNE) stelt voor om in het budget een stelpost op te nemen.

De heer Poelmann antwoordt dat in het aanbestedingspakket al een bedrag is opgenomen. Dat zou dan eruit gehaald moeten worden. Daarvan kan hij niet precies de consequenties overzien, maar hij denkt dat wijzigingen in de aanbestedingsdocumenten leiden tot vertraging en tot kostenoverschrijding. Hij adviseert het bestuur nu geen zaken meer te veranderen.

Volgens de heer Bruggink (LNE) is het opnemen van een stelpost een simpele ingreep, die het amendement overbodig maakt. De aannemer wordt dan gevraagd het bedrag te besteden aan zonnepanelen. Dat geeft ruimte en geen gedoe bij veranderingen. De directie kan die post dan verrekenen zonder terug te moeten komen bij het bestuur.

De heer Poelmann wil hetzelfde: hij neemt de wens mee om dit deel in de aanbesteding zo te regelen dat het waterschap het beste product krijgt dat op dat moment beschikbaar is.

De voorzitter stelt dat in de besluitvormende fase eerst het amendement van de VVD aan de orde moet komen. Afhankelijk van de uitkomst daarvan zal het voorstel in stemming gebracht worden. Hiermee sluit hij de bespreking van dit agendapunt af.

De heer De Jong draagt het voorzitterschap weer over aan de heer Poelmann.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

4.2 Vaststelling tarieven 2017 / aanpassing belastingverordeningen 2017

Eerste termijn

De heer Verweij (CU) weet dat na vaststelling van de begroting het vaststellen van de tarieven normaal gesproken een formaliteit is. Ditmaal had het bestuur, hoewel daarom gevraagd was, bij de begrotingsvergadering geen zicht op de reserves en de reserveontwikkeling en geen zicht op de indicatieve tarieven. Hij raadt het college aan die overzichten volgende keer wel te verstrekken. Nu is wijziging in de financiering nodig, want naast een solide begroting wil hij ook een solide financiering. Het bestuur heeft in 2011 beleid voor de reserves vastgesteld: voor de reserves in het algemeen is een bandbreedte afgesproken van 10 tot 20% en voor de reserve van Ongebouwd 10 tot 30%. Bij afwijking van die bandbreedte moest actie volgen. Sinds 2014 is voor Ongebouwd de bandbreedte onder de grens gezakt. Het college heeft nog geen voorstel ingediend om de reserve weer op orde te krijgen, maar het schrijft in de aanbieding dat de voorgestelde tarieven in lijn zijn met een geleidelijke groei naar kostendekkendheid van de tarieven en een gelijkmatige kostenontwikkeling voor de belastingbetaler, uitgezonderd voor de eigenaren Ongebouwd. Waarom die uitzondering net bij de categorie die onder de bandbreedte is beland en niet bij de categorieën met voldoende reserves? Daarbovenop stelt het college voor het tarief Ongebouwd te verlagen. Daarmee is het tariefvoorstel in strijd met de gewenste ontwikkeling naar kostendekkende tarieven en in strijd met de afspraken in het coalitieakkoord. Hij vraagt hoe deze ontwikkeling weer de goede kant op kan gaan. Volgens hem zouden de tarieven van Ongebouwd met 8,2% moeten stijgen om weer binnen de bandbreedte te komen. Dat zou in twee jaar met telkens een stijging van 4,7% kunnen gebeuren. Het college stelt juist voor het tarief met 1,33% te verlagen. Om dan eind 2017 de reserve weer op orde te krijgen, zou het college het tarief Ongebouwd richting 2018 met 17,5% moeten verhogen. Hij vraagt de andere bestuursleden of zij dat een reëel voorstel vinden, of dat ze liever een gelijkmatige tariefontwikkeling willen. Daarvoor dient hij een amendement in op het voorstel.

Amendement nummer 11, 'Kostendekkend tarief 2017 voor Ongebouwd', wordt ingediend door de heer Verweij (CU), mede ondertekend door de heren A.E. Jansen (AWP) en Travaille (PvdD).

Het dictum van het amendement luidt:

Concreet resultaat van dit amendement voor de tekst van het besluit:

- Met dit besluit wordt 'Bijlage 1: Ontwerpbesluit wijziging belastingverordeningen 2017' (dm 1146153) aangepast:
- het genoemde tarief bij B1 voor ongebouwde onroerende zaken wijzigt van € 75,42 in € 80,03 per hectare.
- het genoemde tarief bij B2 voor verharde openbare wegen wijzigt van € 150,84 in € 160,06 per hectare.

Financiële consequenties van dit amendement:

Dekking van dit voorstel: De extra inkomsten van afgerond € 282.000 toe te voegen aan de reserve ongebouwd. (Toelichting: In de begroting 2017 was een onttrekking van € 282.000 aan de reserve ongebouwd opgenomen. Met het amendement komt de netto-onttrekking daarmee uit op 0.)

De voorzitter leest het dictum voor van amendement 11 en constateert dat het deel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer Woittiez (VVD) uit lof voor de wijze waarop de heer Verweij zijn amendement heeft toegelicht. Zijn fractie aarzelt of ze wel spreektijd moet vragen, omdat het goed is om in roerige tijden als deze regelvast te zijn en te werken met kostendekkende tarieven.

Mevrouw Leenders (WN) waardeert ook de exegese door de heer Verweij. Natuurlijk is het goed zich aan de regels te houden. Het is wel een feit dat het vasthouden aan de regels nu een tegenstrijdigheid oplevert. Ze wil daarom een toelichting over die krimpende reserve. De knik in de tariefontwikkeling ziet er niet charmant uit en zal psychologisch niet goed werken. Misschien moet het bestuur bij een andere gelegenheid nog eens goed naar de regels kijken, naar de kostentoedeling, naar de behandeling van de reserves. Moet er nog iets als een vereveningseffect ingebouwd worden, zodat er geen jojo-effecten meer zullen optreden? Ze heeft ook gezien dat per saldo de lasten voor Ongebouwd op 110% hetzelfde blijven. Daar treedt het jojo-effect niet op. Ze vraagt zich af of het de moeite waard is om in dit geval voor één groep een uitzondering te maken. In dat geval haalt men meer overhoop. Daarom neigt ze ernaar om gewoon het voorstel van het college te volgen, maar ze wil nog wel graag een toelichting van de portefeuillehouder.

De heer A.E. Jansen (AWP) vraagt waarom een door het algemeen bestuur genomen besluit door het college niet wordt uitgevoerd.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer Valk (CDA) wil aansluiten bij het voorliggende voorstel. Zijn fractie vindt de kostendekkendheid voor het einde van de periode een belangrijk goed. Ze ziet ook dat die kostendekkendheid eerder een feit kan zijn, maar ook dat heeft consequenties. Misschien kan de portefeuillehouder dat nader toelichten. Overigens hecht hij er wel aan vast te houden aan de eenmaal afgesproken lijn.

De heer Merkens (LNE) wil zich namens zijn fractie aansluiten bij wat zijn voorganger gezegd heeft. Het genoemde jojo-effect houdt nu in dat het tarief voor Landbouw omlaag gaat en voor Natuur omhoog. Het college zou kunnen besluiten dat het, vooruitlopend op de nieuwe tarieven van 2018, nu al verder wil gaan met de kostendekkendheid. Daarvoor is de commissie Klavers nog bezig om een voorzet te geven en de andere waterschappen kijken daar met argusogen naar. LNE heeft liever rust binnen het waterschap en steunt daarom het voorstel. Men kan ook de laatste eigenaar van Ongebouwd de polder uit jagen, maar ook dan moet alles betaald worden.

De heer Reerink (PvdA) ondersteunt het voorstel en sluit zich aan bij wat mevrouw Leenders verteld heeft. Hij is in volle verwachting en hoopt een goede discussie te kunnen voeren als het rapport van de CAB (commissie Aanpassing Belastingstelsel) van de Unie van Waterschappen uitkomt. Hij heeft gehoord dat dat de komende zomer het geval zal zijn.

De heer Van der Kruk (PvdD) noemt het belangrijk bij het aan de slag gaan met de nota 'Wisselend vermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen' in het oog te houden dat verschillende systematieken consistent op elkaar inhaken. Zo kent een weerstandsvermogen een bepaald niveau en wil men zo veel mogelijk kostendekkend zijn. Toch meent hij dat de huidige situatie bedenkelijk is en dat het bestuur daarop actie moet ondernemen. De heer Verweij heeft dat uitstekend uiteengezet.

De heer Van Os (SGP) kan zich volledig vinden in wat de heer Van der Kruk vertelt.

De heer Verkaik (W@I) wil de antwoorden van het college op het amendement en de vele vragen en opmerkingen horen.

Beantwoording

De heer De Jong spreekt van een complexe materie, zoals ook al blijkt uit de verschillende manieren waarop ieder dit voorstel beoordeelt. Hij noemt het voorstel conform alle regels en hoopt dat het bestuur het college heeft leren kennen als een instantie die alle regels in acht neemt die het algemeen bestuur heeft gesteld. Hier en daar proefde hij dat men het voorstel in strijd vond met de regels. Daar is hij het fundamenteel niet mee eens. Dat zal hij straks ook uitleggen. Eerst geeft hij alle complimenten aan de heer Verweij voor de diepgang waarmee die de stukken heeft bestudeerd.

Het college heeft de berekeningen gedaan volgens de gewone bestendige beleidslijn, dus geen andere regels toegepast dan wat was afgesproken. Daar kwam een bepaalde uitkomst uit. Dan is de vraag hoe men dat bestuurlijk moet beoordelen. Hij geeft de heer Verweij direct mee dat het algemeen bestuur alles kan beslissen wat het op dit punt wil. Hij zou het echter jammer vinden als het bestuur elk jaar op ad-hocbasis anders zou beslissen over zaken die met tarieven te maken hebben. Daar zijn regels voor, zoals kostentoedelingsverordeningen. Dat is de basis. In de begroting stond al dat de lasten met 3% omhoog gingen: de geleidelijke lastenontwikkeling als onderdeel van toegroeien naar kostendekkendheid van het watersysteem en sparen voor de financiering van de rwzi Utrecht voor de zuivering.

Vervolgens is de consistente gedragslijn dat de kosten volgens de vigerende kostentoedelingsverordening verdeeld worden over de verschillende categorieën. De begroting wordt vertaald door de actualisatie van de maatstaven. Zoals uit de stukken blijkt, is het aantal hectares veranderd en is het aantal inwoners toegenomen. Op grond daarvan worden de kosten gedeeld door de maatstaven. Daaruit komt het tarief.

Zo is dat nu ook gebeurd. Wat leest hij in het amendement van de CU, de AWP en de PvdD? Daarin staat dat het tarief Ongebouwd al in 2017 kostendekkend zou moeten zijn. Onder verwijzing naar de nota 'Reserves en voorzieningen' vraagt men aanpassing, want men zit buiten de bandbreedte en de egaliseringsreserve is kleiner dan 10%. Op zich is dat correct. Dat vindt men ongewenst en men wil daarom ook geen tariefverlaging in 2017, maar juist een stijging van 4,7% voor Ongebouwd en uiteindelijk een lastenverhoging voor grondeigenaren en gemeenten van 4,2%. Het college reageert daarop met de stelling dat dit tegen de regels in gaat.

Wat is de reden daarvoor? Er is een kostentoedelingsverordening. Er is een uitspraak van de Hoge Raad uit 2015 waardoor van de categorie Ongebouwd stukken landbouwgrond voortaan als natuur beoordeeld moesten worden.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

Natuur levert het waterschap minder geld per hectare op. Dat sloeg onmiddellijk een gat in de reserve Ongebouwd. De heer De Jong heeft toen aan het bestuur in een drieslag voorgesteld hoe met die bandbreedte om te gaan en hoe toe te werken naar kostendekkendheid voor alle categorieën in 2019. De eerste stap was het herberekenen van de bijdragen. Dat is gecorrigeerd in de reserves. Vervolgens heeft Ongebouwd in de vorige twee jaar een stevige tariefverhoging gekregen. Nu is de maatstaf van het aantal hectares iets verhoogd, omdat de BghU nu het precieze aantal hectares kent van de tot natuur omgevormde grond, terwijl ze eerder moest volstaan met een raming. Het bleken er wat minder te zijn, dus ging de maatstaf omhoog, moesten de lasten door een groter bedrag gedeeld worden en zakte het tarief. Dat verklaart de dip in de tarieven voor Ongebouwd.

Het college heeft na de commissievergadering aan de bestuursleden nog een lijstje met de tariefontwikkeling van de laatste jaren toegestuurd. Het wijzigt nu liever niet in de bestendige gedragslijn door één categorie eruit te lichten. Eigenlijk gaat ook het tarief voor de categorie Gebouwd iets omlaag, maar daar is de egalisatiereserve groot genoeg. Als het bestuur geen dalende tarieven wil, zou dat ook voor Gebouwd moeten gelden. Wat nu gebeurt, is niet in strijd met de regels en het bestuur heeft in december 2015 zelf bepaald hoe het college moest omgaan met de uitspraak van de Hoge Raad. Het beleid dat het college nastreeft, is kostendekkendheid in 2019 en het ziet geen reden om nu daarvan af te wijken.

Op de langere termijn blijft dit probleem wel bestaan. Nu volgt er komend jaar wel een bespreking van reserves en voorzieningen en de kostentoedelingsverordening zal ook aan de orde komen, afhankelijk van de uitkomsten van het rapport van de CAB. Dan wil het college ook bezien of het enkele elementen uit de kostentoedeling kan verwerken die te maken hebben met duurzaamheid, kostenveroorzaking en dergelijke. Dat kan niet in de huidige kostentoedelingsverordening.

Tot slot zegt de heer De Jong dat het college de diepgang waarmee de indieners van het amendement de problematiek bestudeerd hebben, waardeert. Ook het signaal dat men moet blijven letten op (dalende) tarieven en kostendekkendheid noemt hij een goed punt. Hij wil betogen dat actie in 2016 overbodig en ongewenst is. Het college heeft een consistente gedragslijn aangehouden. Hij realiseert zich dat hij over een complexe zaak spreekt en hij hoopt dat het hem gelukt is daarover zo eenvoudig mogelijk te vertellen.

Tweede termijn

De heer Verweij (CU) hoort dat het college en bestuur een consistent beleid willen voeren. Als hij kijkt naar de tariefontwikkeling op de lange termijn ziet hij dat de stappen naar het einddoel (kostendekkende tarieven en reserves binnen de bandbreedte) zonder grote schommelingen moeten gaan. Een consistent beleid houdt in dat de inhaalslag vanaf 2013 zich voortzet in nog twee kleine tariefverhogingen. Hij vindt het verstandig om dat zo te doen, want de reserves zijn bedoeld om risico's op te vangen of tariefdemping toe te staan bij plotselinge wijzigingen. In 2019 of 2020 komt er een herziening van het belastingstelsel. Als de reserves dan niet op orde zijn, betekent het dat sommige categorieën een flinke tariefstijging kunnen krijgen. Het is daarom verstandig dan binnen de bandbreedte te zitten. Dat sommige bestuurders een jojo-effect willen voorkomen, kan alleen als het consistente beleid doorgaat. Hier is geen sprake van een hapsnapvoorstel. Het college maakt juist de uitzondering door bij de categorie Ongebouwd, die als enige onder het reserveniveau zit, niet de juiste stappen te zetten. Hij had al gezegd dat hij dit al van tevoren had willen weten; dan had het bestuur dit bij de begrotingsbehandeling al anders kunnen beslissen. Nu is dit min of meer een voldongen feit. Het college volgt wel keurig de regels, maar hij vindt dit geen verstandige stap. Als het college in 2019 kostendekkend wil zijn, moeten er voor Ongebouwd twee enorme tariefstijgingen volgen. Hij zou het vervelend vinden als er dan over gemopperd wordt.

Volgens het tarievenoverzicht betaalde Ongebouwd in 2006 80 euro per hectare. Het waterschap heeft jarenlang een tarief geheven dat onder de kostendekking lag. De reserves zijn toen opgesoupeerd. In 2014 had er al kostendekkendheid moeten zijn. Dat was uitgesteld. Dat betekent dat het waterschap nu de tering naar de nering moet zetten om te zorgen dat alles op orde blijft. Het is aan het algemeen bestuur om hierin een keuze te maken, maar de heer Verweij zou het prettig vinden als het waterschap een beleid zou voeren dat aan de ingezetenen is uit te leggen. Hij denkt dat het amendement daaraan recht zou doen.

De heer Van der Kruk (PvdD) vraagt naar aanleiding van het betoog van de heer Verweij hoe in 2019 de ontwikkeling van tarieven en reserves voor Ongebouwd zou zijn als het waterschap dan een kostendekkend tarief zou berekenen. Zijn daar cijfers over? Daarmee zou hij kunnen kiezen tussen het collegevoorstel en het amendement.

De heer Woittiez (VVD) vraagt of hij de portefeuillehouder goed verstaan heeft toen die beweerde dat de daling voor de bandbreedte niet oké was, dat de regelvaste toepassing daar niet aan de orde was.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer De Jong bevestigt dat.

De heer Woittiez (VVD) vervolgt zijn onderzoek met de vraag of de heer De Jong op persoonlijke titel en in alle prudentie een daling en daarna weer een stijging van het tarief zou goedkeuren, of zou die, zeker als blijkt dat er meer hectares zijn dan eerst maatstafsgewijze gedacht, langzamerhand naar kostendekking willen toewerken. Hij heeft zich tijdens de bankencrisis weleens afgevraagd of daar de afspraken over bandbreedte gegolden hebben. Hoe kijkt de heer De Jong aan tegen bandbreedteafspraken?

De heer Merkens (LNE) reageert op de vraag van de heer Woittiez met de opmerking dat men in een collegiaal bestuur zich beter niet een-op-een bezig kan houden met vragen wat een collegelid zelf van iets vindt.

De heer De Jong constateert dat zijn eerdere argumentatie niet bij iedereen is geland. Hij begrijpt dat wel, omdat zijn hoofdargument was dat de huidige situatie is ontstaan door de uitspraak van de Hoge Raad over Natuur. Als die er niet geweest zou zijn, was er een heel ander type discussie geweest en een andere discussie over bandbreedte.

De heer Verweij (CU) interrumpeert met de opmerking dat het bestuur aan het cijfermateriaal dat hij heeft aangedragen, kan zien dat ook zonder de discussie over Natuur hetzelfde probleem een rol had gespeeld. Door de uitspraak van de Hoge Raad is er in 2014 een plotselinge daling geweest. Het bestuur heeft een verschuiving gedaan om dat te corrigeren. De dalende lijn met niet-kostendekkende tarieven had ervoor gezorgd dat het bestuur hier dezelfde discussie had moeten voeren.

De heer De Jong zegt dat de schema's van de heer Verweij een prachtige weergave waren van het collegebeleid: bij alle categorieën zag men een vermindering van de reserves. Het beleid was daarom een verhoging van de tarieven en inzet van te hoge reserves op weg naar kostendekking. Daar kwam de uitspraak van de Hoge Raad voor Natuur tussendoor, die voor Ongebouwd nog een extra dip gaf. Wie het anders ziet, moet het zeggen, maar hij is ervan overtuigd dat hij met het bestuur een afspraak heeft gemaakt om, de bandbreedte voor Ongebouwd onder ogen ziende, het probleem op die manier met de drieslag aan te pakken. Daar houdt hij aan vast, juist omdat de gelijkmatige tariefontwikkeling en de toegroei naar kostendekkendheid in 2019.

De heer Verweij (CU) vraagt bij interruptie waarom de heer De Jong als gelijkmatige tariefontwikkeling eerst een daling en daarna een stijging plant.

De heer De Jong heeft al gezegd dat het dipje in de tarieven is ontstaan door het aspect van de maatstaven. In het toegevoegde staatje van de lastenontwikkeling kan de heer Verweij zien dat de lastenontwikkeling bij Ongebouwd op 0 staat, terwijl die bij de andere categorieën tussen de 2 en 3% ligt. Daarbij komt nog dat er in de afgelopen twee jaar voor Ongebouwd een extra tariefverhoging boven de eerder afgesproken gelijkmatigheid is geweest, om het probleem stapje voor stapje op te lossen.

Een concepttarief toevoegen aan de begroting vindt hij geen goed idee. Hij zou het wel kunnen ramen op grond van de oude gegevens. De definitieve maatstaven komen half november binnen van de BghU. Dat zou betekenen dat hij de geraamde maatstaven vier weken later in de algemene bestuursvergadering weer moet wijzigen. Hij weet dat het bestuur soms een hekel heeft aan wijziging van cijfermateriaal; daarom biedt hij liever alleen definitieve versies aan.

De heer Van der Steeg (PvdD) voegt zich bij de vergadering.

De heer Verweij (CU) vraagt bij interruptie hoe de heer De Jong wist dat de uitkomst voor Ongebouwd op 0 zou uitkomen als hij de definitieve cijfers nog niet had.

De heer De Jong antwoordt dat het college bij de begroting de uitgangspunten hanteert die het met het bestuur heeft afgesproken met betrekking tot lastenontwikkeling: inflatie plus 1,5% sparen wordt in de begroting gestopt. Het tarief dat daar dan in december uit komt, is daar het gevolg van. Als het tarief door mutaties in de maatstaven iets anders wordt, dan zij het zo. Dat levert nu deze discussie op. In de begroting wil hij liever niet gokken.

Wat de kostenontwikkeling vanaf 2006 betreft heeft de heer Verweij gelijk. Maar hij vergeet erbij te vertellen dat er sindsdien twee systeemwijzigingen zijn geweest. Het waterschap is overgestapt van 'Oldambt' naar 'Delfland' en dat heeft effecten gehad op de manier waarop aan de verschillende categorieën de tarieven worden toegerekend. De

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

tweede mutatie was de invoering van de wegendifferentiatie in 2013. Die mutaties verklaren grotendeels het verschil tussen de 80 euro en 60 euro.

Hij verdedigt niet zozeer Ongebouwd, maar wel de systematiek die bestuur en college hebben afgesproken. Hij zou het jammer vinden als het waterschap om andere redenen dan die systematiek daarvan zou afwijken.

Hij durft de heer Van der Kruk te voorspellen dat er nog een hele discussie zal komen over hoe de kostendekkendheid in 2019 er precies uit zou zien. Het algemeen bestuur heeft al enkele besluiten genomen dat het bij de Voorjaarsnota 2017 nieuwe ambities tegen elkaar zal afwegen. Dat zal effecten hebben op de totale lasten, die vooral zullen zitten in het watersysteem. Daarom is er ook een onderzoek gestart naar de kosten van het watersysteem. Dat is de kostenontwikkeling op de lange termijn en dat zal ook bepalend zijn hoe De Stichtse Rijnlanden gaat aankijken tegen kostendekkendheid en tariefontwikkeling. De tariefontwikkeling is steeds gematigd geweest. Het college gaat met het bestuur bediscussiëren wat nieuwe ambities waard zijn voor beide, ook in relatie met mogelijke tariefontwikkelingen. Daaraan zit ook de vraag vast wanneer het waterschap kostendekkend is, en hij is het met de heer Verweij eens dat de discussie over de categorie Ongebouwd wat lastiger is dan die over de categorie Gebouwd, want de eerste zit nu buiten de bandbreedte. Dat wil niet zeggen dat van de discussies over de kostentoedeling al duidelijk is welke kant die op gaan. Uit de CAB kwamen enkele signalen. Een belangrijke was dat de weeffout eruit moest en er werden andere genoemd, zoals het verwerken van kostenveroorzaking. Het is niet duidelijk wat eruit zal komen. Dat zal een weging worden van college en bestuur. Daarom wil hij een bestendige gedragslijn volgen en de berekening van de tarieven doen zoals dat altijd is gedaan. Het bestuur heeft echter het recht om een tarief eruit te lichten en te verhogen. Dat is niet de voorkeur van het college.

De heer Woittiez (VVD) hoort nog graag van de heer De Jong – al dan niet op persoonlijke titel – of die prudent te werk gaat.

De heer De Jong hoopt dat de heer Woittiez begrijpt dat hij robuust en prudent te werk gaat volgens de afgesproken regels. Men treft hem diep als men roept dat hij dat niet doet. Samen met de heer Woittiez van gedachten wisselen zal misschien nog gebeuren als zij beiden in het college zitten. Wat de bandbreedte betreft zal er een gesprek komen over reserves en voorzieningen. Dan heeft de heer Van der Kruk gelijk met te zeggen dat een waterschap taken uitvoert, middelen ophaalt en een weerstandsvermogen heeft. Het weerstandsvermogen is ervoor om onvoorziene risico's op te kunnen vangen. Dat zal bepalend zijn voor de bandbreedtediscussie over egaliseringsreserves. Dat is een inhoudelijke discussie.

De heer Woittiez (VVD) vraagt of de heer De Jong inderdaad bedoeld heeft dat het waterschap met grotere projecten ook grotere risico's loopt, dat dat voor de reserveposities eerder een opdrijvend dan een neerwaarts effect heeft.

Volgens de heer De Jong hangt dat af van de manier waarop men tegen de risico's aan kijkt: bij grote projecten als de Lekdijk zit de portefeuillehouder erbovenop, om te zorgen dat de risico's die er zijn zo veel mogelijk in de context van het hoogwaterbeschermingsprogramma worden gedekt, gefinancierd en ondervangen. Natuurlijk zijn er bij grotere projecten grotere risico's, maar de inspanning van het waterschap zal zijn om die risico's zo goed mogelijk te beheersen.

De voorzitter sluit de beraadslagingen over dit onderwerp.

4.3 Grootonderhoudsprogramma Watersystemen

Eerste termijn

De heer Groenendijk (VVD) weet dat de werking van het systeem al in de commissie is aangestipt, maar hij vraagt het college nog eens toe te lichten hoe het voortrollend programma precies functioneert. Hij begrijpt dat de manier van rapporteren verandert, maar niet de verantwoording, zodat het bestuur elk jaar nog de controle over de middelen heeft en ook elk jaar goedkeuring moet geven aan het GOP.

Het doet de heer Bruggink (LNE) genoegen wat over dit onderwerp te mogen zeggen. Hij heeft de bijlagen goed bekeken. De vorige vergadering was zijn fractie al positief, omdat dit flexibiliteit en werkzaamheid stimuleert en de transparantie verhoogt. Ze omarmt het.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer Rutjes (WN) sluit zich aan bij de woorden van de heer Bruggink. De vragen die er waren, zijn in de commissievergadering beantwoord. Hij wil alleen nog aanstippen dat in de BMZ-vergadering van 22 november ook de duurzaamheidsagenda is besproken. Kijkend naar dit GOP heeft het bestuur er geen zicht op hoe in de onderliggende plannen rekening wordt gehouden met die duurzaamheidsagenda. Het lijkt hem goed om bij de verdere uitwerking van de duurzaamheidsagenda stil te staan bij hoe dat in deze projecten gebeurt en om daar bij de eerste evaluatie van het programma eveneens bij stil te staan.

De heer Van der Kruk (PvdD) steunt met de hele fractie het voorstel. Nu veroorzaakt de vaste vijfjarengrens planmatige en budgettaire uitdagingen en vermindert die de mogelijkheden om flexibel in te spelen op mogelijkheden en risico's. Te denken valt aan duurzame mogelijkheden. De voorgestelde systemantiek vergroot de mogelijkheden van het bestuur om via begroting en voorjaarsnota met de meerjarenraming bij te sturen. Hij hoopt dat discussies over tijdsoptimisme minder de boventoon zullen voeren. Duurzaamheid wordt hiermee ook standaard bij de raming van de projecten meegenomen.

De heer Droogers (CDA) dankt voor de aanvullende informatie in de commissie en in bijlage 2. Het is nu duidelijk wat het bestuur aan prestaties kan verwachten voor het toegekende budget. Het geeft het CDA voldoende vertrouwen in een goede onderbouwing. In de toelichting wordt de betrokkenheid van het bestuur aangegeven en hoe het wordt geïnformeerd over de voortgang, maar het is hem nog niet duidelijk hoe het bestuur kan bijsturen, bijvoorbeeld tijdens de behandeling in de voorjaarsnota. Verder gaat hij ervan uit dat het bestuur tussentijds geïnformeerd wordt als er belangrijke omstandigheden als grote meevallers of tegenvallers zijn.

De heer Van Bork (PvdA) zegt dat zijn fractie al in de SKK-commissie duidelijk heeft gemaakt dat ze dit nieuwe systeem goed kan volgen. Door de toelichtingen is alles nog helderder geworden. Dit systeem haalt ook het perverse eruit dat men aan het eind van de begrotingsperiode het geld opmaakt. Nu schuift alles door en kan men tot fatsoenlijke afwegingen komen.

De heer Verweij (CU) gaat akkoord met het voorstel. Hij gaat wel graag mee in de verdere ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en van de prestatie-indicatoren. Er werd wel gezegd dat er in bijlage 2 een keurig overzicht van de prestaties staat, maar dat is een overzicht van de financiële uitgaven.

De heer Van Os (SGP) is blij met het voorstel en kijkt uit naar de voorjaarsnota, waardoor hij meer zal horen over de inhoud.

De heer Verkaik (W@I) sluit zich aan bij de vragen van CDA en VVD.

Beantwoording

De heer De Groot dankt voor de complimenten en de instemmende reacties. Hij begrijpt dat het voortrollende programma voor de meesten redelijk helder is: geen jaarschijven, maar per jaar een krediet voor de startende projecten en elk jaar de toevoeging van een zesde jaar. Hoe het bestuur grip kan houden op wat er gebeurt, laat hij in bijlage 2 zien. Daar staan alle voorgenomen ingrepen met de kosten genoemd. Het is de bedoeling dat aan het eind van elk jaar of in het begin van het nieuwe jaar een evaluatie plaatsvindt, te beginnen in 2018. Het bestuur krijgt via Kpi's (kritische prestatie-indicatoren) te zien wat gestart is, hoever het ermee staat en wat het gekost heeft. Dat is ook het moment dat het bestuur het GOP voor de volgende vijf jaar vaststelt, met het zesde jaar daaraan vast. Het lijkt hem een beter sturingsmechanisme dan eens in de vijf jaar het hele blok.

Wat de duurzaamheid betreft wijst hij naar de uitgebreide MVO-paragraaf. Daar staat van alles over duurzaamheid. Het huidige duurzaamheidsbeleid wordt verwerkt in de plannen. Voor het nieuw vast te stellen duurzaamheidsbeleid kan misschien extra krediet nodig zijn. Dan zal er in de eerste aanpassing een aangepast voorstel tot extra financiering moeten komen. Het waterschap probeert duurzame specials te vinden die binnen 15 jaar terugverdiend zijn. Het college heeft geprobeerd planningsrealisme te betrachten en gekeken naar wat reëel en uitvoerbaar is. Na één en na twee jaar wordt duidelijk of dat werkelijk zo is. Daarop kan het bestuur het college aanspreken.

De heer Groenendijk (VVD) vraagt of het bestuur bij de verantwoording nog steeds het budgetrecht heeft.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer De Groot antwoordt dat het college bij de voorjaarsnota en in 2018 vóór de voorjaarsnota zal verantwoorden wat er gebeurd en wat uitgegeven is en vraagt dan ook krediet voor het vervolg. Dat is het moment dat het bestuur dat budgetrecht zal uitoefenen.

Tweede termijn

De heer Rutjes (WN) vraagt of de heer De Groot de duurzaamheidsagenda in de nog te plannen projecten wil verwerken en bij het bestuur zal terugkomen als er consequenties aan verbonden zijn.

Beantwoording

De heer De Groot heeft gezegd dat het college het huidige duurzaamheidsbeleid en de financiering daarvan al in de voorliggende GOP verwerkt heeft, zoals nu beschreven in de MVO-paragraaf. Als het bestuur in de nieuwe duurzaamheidsagenda extra besluiten toevoegt die voor projecten in de GOP extra geld kosten, dan komt het college voor aanvullend krediet bij het bestuur terug. Dat zal dan ook in de reguliere procedure worden opgenomen.

De voorzitter concludeert dat de beraadslagingen over dit onderwerp gedaan zijn.

4.4 Verbrede Impulsregeling 2018-2022

Eerste termijn

De heer Groenendijk (VVD) kan instemmen met de punten 1 en 2, maar hij wil een amendement indienen voor punt 3. De bijdrage in de kwaliteitsverbetering ziet hij vooral als een bijdrage in het haarvatensysteem. Daar verwacht hij de meeste verbetering en daarvan wil hij graag de effecten zien. Hij leest het dictum voor.

Mevrouw Leenders (WN) begrijpt dat er een extra besluitpunt voor een jaar komt, terwijl in besluitpunt 1 staat dat het gaat om de impulsregeling tot 2022. Wat is de bedoeling van de heer Groenendijk?

De heer Groenendijk (VVD) begrijpt dat deze impulsregeling elk jaar voorligt en dat het bestuur elk jaar 300.000 en 150.000 euro voteert. Als na een jaar blijkt dat er geen gunstig effect is, wil hij kunnen stoppen.

Amendement nr. 12, 'Monitoren verbrede impulsregeling 2018-2022 op effect waterkwaliteit', wordt ingediend door mevrouw Varenhorst en de heren Duijvelaar, Groenendijk en Woittiez (allen VVD).

Het dictum van het amendement luidt:

Besluit dat naast punten 1 en 2 van het besluit nummer 3 wordt toegevoegd en luidt: Dat per onmiddellijke ingang relevante monitoring ter zake de effecten van de impulsregeling gestart wordt, dat de verbreding van de impulsregeling voorlopig voor 1 jaar voorgesteld wordt en pas gecontinueerd wordt indien de monitoringsuitslagen aangeven dat er sprake is van opportune effectiviteit.

De voorzitter constateert dat het amendement deel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer Van Bork (PvdA) is blij met alle aanvullingen en verduidelijkingen. Hij is nog wel benieuwd hoe de osmose werkt tussen de twee potten met geld, de drie ton en de anderhalve ton. Verder wordt er in het stuk op geen enkele manier gerept van een juridische regeling om volgend jaar te komen tot burgerinitiatieven. Die had de portefeuillehouder toegezegd, maar ook in de actiepuntenlijst vindt hij niets terug. Bij burgerinitiatieven moet er een fatsoenlijke juridische regeling liggen, waartegen mensen bezwaar en beroep kunnen aantekenen.

De heer Droogers (CDA) vindt deze impulsregeling een mooi voorbeeld van samen doen. Zijn fractie stemt ook in met de verbrede impulsregeling, maar wil wel graag inzicht in de werking van de bestaande regeling. Het heeft gewerkt, want er waren meer aanvragen dan er geld was. Was het ook effectief? Een jaarlijkse rapportage en evaluatie van de regeling is gewenst. Als het erg veel succes heeft, kan daar meer geld naartoe. Om de regeling maar één jaar toe te staan, gaat wat ver. Als het bestuur op grond van de evaluaties meent dat het anders moet, kan het daartoe ook besluiten. Daarom zou hij de regeling liever wat langer vaststellen: vier jaar.

De heer Valk (CDA) vraagt de heer Van Bork wat die bedoelde met 'osmose'.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer Van Bork (PvdA) moet bekennen dat hij de juiste term uit de biologie niet kent. Hij bedoelde te zeggen dat twee gescheiden systemen met een dun wandje ertussen, waardoor eenrichtingsverkeer mogelijk is, een beeld is om aan te duiden dat de anderhalve ton naar de drie ton zou kunnen stromen of juist omgekeerd.

De heer Rutjes (WN) kan zich voor een groot deel aansluiten bij de woorden van de heer Droogers. Hij vindt het voorstel goed. Hij wil ook wel geïnformeerd worden over wat er met het geld is gebeurd, hoewel hij er wel vertrouwen in heeft dat dat goed besteed is.

De heer Travaille (PvdD) spreekt van een goed voorstel, hoewel zijn fractie de verbreding in eerste instantie iets anders had ingezet: zij wilde dat geld ook voor waterkwaliteitsmaatregelen. De drie ton is in elk geval gewaarborgd. Voor elke euro die het waterschap hierin stopt, doet de gemeente dat ook. Het resultaat is voor de financiën en de waterkwaliteit een fantastisch resultaat. Het past ook goed bij de strategie voor de aanpak van de haarvaten in de KRW. De heer Beugelink had de vorige keer gevraagd een motie nog even aan te houden. Die wil de PvdD alsnog in de tweede termijn indienen.

De heer Verkaik (W@I) wil de indieners van het amendement toevoegen dat er bij een evaluatie over een jaar nog niets concreets gerealiseerd is. Hoe zien zij dat?

De heer A.E. Jansen (AWP) sluit zich aan bij de woorden van de heer Droogers.

De heer Van Os (SGP) kan zich ook vinden in de woorden van de heer Droogers.

Mevrouw Van Soest (LNE) stelt dat het bestuursvoorstel al uitgebreid in de commissie besproken is. Zij beperkt zich daarom tot het amendement en sluit zich daar voor een belangrijk deel aan bij de woorden van de heer Verkaik. De impulsmaatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren, laten pas na enige tijd resultaten zien. Eén jaar is te kort om te kunnen meten of een maatregel effect heeft gehad. Twee jaar lijkt wel het minimum.

Beantwoording

De heer Jansen op de Haar antwoordt in plaats van de heer Beugelink. Hij dankt voor de positieve toon die in vele bijdragen te horen is. Ook het college is enthousiast over de samenwerking met collega-overheden. Elk jaar komen gemeenten met voorstellen, nu voor twee verschillende potten. Als blijkt dat voor een van de potten weinig voorstellen of voorstellen van geringe kwaliteit zijn binnengekomen en duidelijk is dat niet al het geld uit die pot kan worden uitgegeven, dan kunnen voorstellen uit de andere pot betaald worden met het overgebleven geld. Die osmose werkt twee kanten op, afhankelijk van wat er aan voorstellen binnenkomt.

Na één jaar kijken wat de effecten van de regeling zijn, is inderdaad wat krap. Een dergelijke subsidieregeling moet meer tijd krijgen om de effecten te kunnen monitoren. De eerste aanvragen voor de nieuwe impulsregeling komen in 2017 binnen. Die lopen tot 2022. Hij stelt voor met de deelnemende gemeenten af te spreken dat het bestuur een fotoverslag krijgt van het project, met de situatie voor en na het treffen van de maatregel, bijvoorbeeld een foto met kroos in de sloot en na de maatregel een foto zonder kroos in de sloot. Daarnaast wordt er vanuit de KRW elke drie jaar een ecoscan uitgevoerd om te monitoren of de KRW-maatregelen effect hebben gehad. Die scans zijn ook bruikbaar voor de maatregelen die uit de impulsregeling gekomen zijn. Daarom voegt het amendement niet zoveel toe.

In de commissie is inderdaad de toezegging gedaan dat er een juridische regeling zal komen voor de burgerinitiatieven. Daar gaat het college ook mee aan de slag. Hij wil daarbij wel aantekenen dat het zoekt naar een zo eenvoudig mogelijke regeling die niet te bureaucratisch is.

Mevrouw Van Soest (LNE) vraagt hoe een fotoverslag iets kan vertellen over de chemische kwaliteit van water.

De heer Jansen op de Haar antwoordt dat de chemische kwaliteit beter gemonitord kan worden met de ecoscans.

Tweede termijn

De heer Groenendijk (VVD) wordt wel aangesproken door het idee van de ecoscans, maar het staat hem ook bij dat de heer Beugelink ooit gezegd heeft dat het juist zo moeilijk was om de waterkwaliteit te monitoren. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer Droogers (CDA) had inderdaad gevraagd om een jaarlijkse rapportage en om dat zeker twee jaar te doen. Hij denkt dat een fotoverslag beter een verslag met foto's kan zijn, met iets meer tekst dus.

Hij zag in de toelichting van het VVD-amendement dat de bijdrage uit de verbrede impulsregeling niet te kwalificeren is als een subsidie. Hij begrijpt dat niet helemaal. Hij heeft ook nergens het woord 'subsidie' gelezen.

De heer Travaille (PvdD) dient nu de motie in die hij al enige tijd had aangehouden. Het gaat om verbreding van de impulsregeling, speciaal voor waterkwaliteit.

Motie nr. 8A wordt ingediend (ter vervanging van motie nr. 8), 'Uitbreiding bijdrageregeling impuls kwaliteitswater in de stad', door de heren Van der Kruk, Van der Steeg, Travaille (allen PvdD), Verweij (CU), Van Bork en Reerink (beiden PvdA), mevrouw Varenhorst en de heren Duijvelaar, Groenendijk en Woittiez (allen VVD).

Het dictum van de motie luidt:

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden wordt verzocht om:

- De bijdrageregeling Impuls Kwaliteitswater in de stad regulier te evalueren en te bepalen hoe effectief deze regeling is bij het realiseren van doelen van HDSR.
- Bij gebleken effectiviteit van de bijdrageregeling, bij de Voorjaarsnota 2018 een voorstel te doen aan het AB om de beschikbare € 300.000 structureel te verhogen, mits hiervoor voldoende ruimte gevonden kan worden in de begroting.

De voorzitter leest het dictum voor van de motie en constateert dat de motie deel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer Groenendijk (VVD) antwoordt de heer Droogers dat er onduidelijkheid bestond over de vraag of in de regeling sprake was van een bijdrage of een subsidie. Dit is een bijdrage.

De heer Van Bork (PvdA) zegt dat het verschil tussen beide hem ontgaat.

De heer Groenendijk (VVD) zegt blij te zijn met de toezegging van ecoscans. Volgens hem is een subsidie een stimuleringsmaatregel en een bijdrage is iets waarmee men een positief effect wil bereiken dat men zelf ook nastreeft.

De heer Verkaik (W@I) vraagt aan het college of dat het amendement aan- of afraadt en aan de VVD of ze het amendement handhaaft.

De voorzitter stelt dat het college na de schorsing met reacties zal komen. Dan zal hij ook vragen of het amendement gehandhaafd blijft.

De heer Rutjes (WN) wil voor de schorsing nog wel iets kwijt: als de effectiviteit van een maatregel eerst bewezen moet worden, moet men ook bedenken dat niet alle effecten te monitoren zijn. Er gaan ook positieve effecten uit van samenwerken, die wegvallen als men alleen let op de waterkwaliteit.

De heer Kooy (LNE) wil nu ook weten wat het verschil is tussen een bijdrage en een subsidie en wat hier de bedoeling is.

De heer Van Bork (PvdA) merkt op dat het VVD-amendement ervan uitgaat dat men na een jaar al weet of een maatregel effectief is. Hem lijkt die tijd veel te kort.

Beantwoording

De heer Jansen op de Haar weet zeker dat het hier gaat om een bijdrageregeling waarbij het waterschap voor de helft bijdraagt aan de kosten. Gemeente en waterschap betalen ieder de helft en de gemeente voert uit.

Het is waar dat het niet eenvoudig is om de waterkwaliteit te monitoren. De ecoscans zijn een manier om toch nog iets te weten te komen van het water.

Iets meer context bij fotoverslagen lijkt hem ook een goed idee. Ook andere mogelijkheden zijn bruikbaar. Hij refereert aan de film die de PvdD dit jaar heeft laten zien.

De voorzitter sluit de beraadslagingen over dit onderwerp.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

Hij maakt van de gelegenheid gebruik om de vicevoorzitter van de VWB de Waterwijzers (de vereniging van algemene bestuurders van waterschappen), de heer J. van Miltenburg, te introduceren, die even het woord tot de bestuurders wil richten. Hij wil de achterban vergroten en vraagt iedereen om lid te worden, zodat de vereniging in Den Haag een zo groot mogelijk draagvlak heeft. Hij zal met plezier alle mogelijke vragen beantwoorden.

5 **Schorsing**

De heren Beugelink en Jansen (beiden WN) voegen zich bij de vergadering.

6 **Besluitvormend deel**

De voorzitter heropent de vergadering met een reactie van het college op de ingediende moties en amendementen. Het college ontraadt amendement nr. 10, 'Modernisering hoofdkantoor; heroverwegen zonnepanelen'. Hij zegt toe dat het college in het aanbestedingsproces het onderdeel 'zonnepanelen' nog eens tegen het licht zal houden, zodat het uiteindelijk komt tot zo goed en zo voordelig mogelijke zonnepanelen. Het college ziet wel mogelijkheden om dat in de aanbesteding zo te verbijzonderen dat het waterschap binnen nu en een jaar een methode tegenkomt die nog beter is dan het nu kan bedenken.

De heer De Jong meldt dat het college ook amendement nr. 11, 'Kostendekkend tarief 2017 voor Ongebouwd', ontraadt. Hij verwijst daarbij naar de afspraken die met het bestuur zijn gemaakt over de manier waarop het college met dit soort zaken omgaat, zeker gezien de wijze waarop het college omgaat met de reserve Ongebouwd in relatie tot het verwerken van de uitspraken van de Hoge Raad.

De heer Jansen op de Haar bespreekt amendement nr. 12, 'Monitoren verbrede impulsregeling 2018-2022 op effect waterkwaliteit' en motie 8A, 'Uitbreiding bijdrageregeling impuls kwaliteitswater in de stad'. Het college wil zich aansluiten bij de motie, waarbij hij wel 'Begroting 2018' wil wijzigen in 'Voorjaarsnota 2018'. Dat is immers de plek waar dit soort zaken thuis horen. Hij kondigt aan dat de heer De Jong een disclaimer wil afgeven.

De heer De Jong zegt dat hij als portefeuillehouder Financiën de kanttekening wil maken dat de doelstellingen van deze motie zeer beleidsrelevant zijn met de aspecten 'monitoring' en 'afweging'. Er staat echter dat het college middelen moet gaan bestemmen in het kader van de voorjaarsnota, terwijl er juist de discipline is om nieuw beleid te maken in de context van de voorjaarsnota. Dan vraagt hij zich af of de indieners willen dat dit eerste onder gelijken wordt bij de afweging, of is dat niet de bedoeling? Hij gaat ervan uit dat deze motie dit punt niet extra ten opzichte van andere mogelijke claims gaat afwegen.

De voorzitter verduidelijkt dat de door de heer Jansen op de Haar voorgestelde wijziging betekent dat wat later aan de orde komt wat de motie beoogt. De Voorjaarsnota 2018 is immers de aanloop naar de Begroting 2019. Hij vraagt of de heer Travaille instemt met de wijziging. Dan zal het college de motie overnemen, in elk geval van een positief advies voorzien.

Mevrouw Van Soest (LNE) vraagt aan de heer Jansen op de Haar of hij de tijd tot de Voorjaarsnota 2018 ook niet te krap vindt voor een eerste evaluatie, zoals hij ook de evaluatie na een jaar in het amendement van de VVD krap vond.

De heer Jansen op de Haar betoogt dat verplaatsing naar de Voorjaarsnota 2018 meer tijd geeft voor een evaluatie dan na een jaar. Daarbij wil het college ook nadrukkelijk de lopende impulsregeling betrekken.

De voorzitter vult aan met de opmerking dat de regeling dus al langer loopt en nu alleen is uitgebreid. Hij vraagt of de heer Travaille heeft kunnen nadenken.

De heer Travaille (PvdD) antwoordt de heer De Jong dat zijn fractie bij afwegingen naar het college zal kijken, zoals ze regelmatig doet, maar ook enige prioriteit toe zal kennen aan dit onderwerp. De motie gaat daarover, maar als er een dijk doorbreekt, zal de fractie niet zeggen dat er eerst geld naar waterkwaliteit moet en dan pas naar de dijk. Dat begrijpt ze ook wel.

Wat de wijziging door de heer Jansen op de Haar betreft had hij dat extra uitstel liever niet, maar hij wil wel zo pragmatisch zijn om 'Begroting 2018' te vervangen door 'Voorjaarsnota 2018'.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De voorzitter geeft aan dat deze aanpassing in motie 8A is verwerkt.

De voorzitter vraagt de indieners of ze amendement 12 handhaven.

De heer Groenendijk (VVD) antwoordt dat het wordt ingetrokken.

De voorzitter concludeert dat amendement nr. 12 geen deel meer uitmaakt van de beraadslagingen. Hij vraagt de indieners of ze amendement 10 handhaven.

De heer Duijvelaar (VVD) meent de toezegging van het college zo te mogen begrijpen dat er in het aanbestedingsbestek gekozen gaat worden voor de best haalbare rendabele en innovatieve oplossing. Dan kan de VVD het amendement intrekken.

De voorzitter concludeert dat amendement nr. 10 geen deel meer uitmaakt van de beraadslagingen. Hij vraagt de indiener of die amendement 11 handhaaft.

De heer Verweij (CU) antwoordt dat hij niet anders kan doen dan het handhaven.

De voorzitter gaat nu over naar de besluitvorming.

6.1 Modernisering waterschapskantoor Poldermolen 2

De voorzitter wil eerst stemmen over de verstrekkendste optie C en als die wordt aangenomen, over het hele voorstel.

Stemverklaringen

De heer Kupers (LNE) verklaart dat zijn fractie akkoord gaat met het besluit, maar dat die gelden beschikbaar gesteld kunnen worden, vooruitlopend op de duurzaamheidsvisie. Dat zal zijn fractie niet zien als een visie die een-op-een aan andere projecten kan worden gekoppeld. Zolang het bestuur nog geen duurzaamheidsvisie als afwegingskader heeft vastgesteld, zal de fractie alle duurzaamheidsvraagstukken op eigen merites beoordelen en daarin een eigen afweging maken.

De heer Duijvelaar (VVD) is akkoord met optie C, nu het college heeft toegezegd dat er in het aanbestedingsbestek gekozen gaat worden voor de best haalbare rendabele en innovatieve oplossing.

De heer Verkaik (W@I) sluit zich aan bij de stemverklaring van de VVD.

De heer A.E. Jansen (AWP) heeft dezelfde stemverklaring als de heer Verkaik.

De heer Verweij (CU) gaat ook akkoord, nu het college de toezegging gedaan heeft.

Stemming over optie C

Aantal aanwezige leden: 30

Er is niemand tegen. Optie C is daarmee unaniem gekozen.

Er is geen behoefte aan een stemverklaring of stemming. Het voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard.

Besloten wordt:

1. Ten behoeve van het realiseren van de duurzaamheidsambitie voor de modernisering van het waterschapskantoor te kiezen voor:
BREEAM-maatregelen in buitenruimte: € 200.000,-, zonnepanelen op dak Poldermolen 2: € 480.000,-, samen € 680.000,-.
2. a. Voor de modernisering van het waterschapskantoor Poldermolen 2 ten behoeve van het basispakket een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 4,7 miljoen;
b. Op basis van besluitvorming onder punt 1 eveneens het voor de gekozen optie benodigde aanvullende investeringskrediet beschikbaar te stellen;
c. Voor de investeringen voortvloeiend uit 2A en 2B een afschrijvingstermijn te hanteren van 15 jaar;
d. Voor de eenmalige niet-activeerbare lasten, als gevolg van de tijdelijke verhuizing van bestuur en personeel, € 790.000,- beschikbaar te stellen en deze te dekken door een onttrekking uit de bestemmingsreserves (huisvesting € 387.000,- + ICT € 150.000,-) en de voorziening Grootonderhoudsplan Poldermolen 2 (€ 253.000,-);

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

- e. Er mee in te stemmen dat het college overgaat tot verkoop of tijdelijke verhuur (in afwachting van verkoop) van het pand Poldermolen 3.
3. In aansluiting op het bepaalde onder 2 het AB-besluit van 22 oktober 2014 (nr. 828121), inhoudende onder meer de krediettoekenning van € 3,1 miljoen voor de modernisering van het waterschapskantoor Poldermolen 2, in te trekken.

6.2 Vaststelling tarieven 2017 / aanpassing belastingverordeningen 2017

Stemverklaring

Mevrouw Leenders (WN) verklaart dat haar fractie amendement nr. 11 niet zal steunen. Er gaat echter wel een signaal van uit. Met het oog op toekomstige besprekingen over kostentoedeling en de hele systematiek eromheen wil ze niet dat men zich kan beroepen op het lagere tarief.

Stemming over amendement nr. 11

Aantal aanwezige leden: 30

Aantal stemmen voor: 9 (CU, AWP, VVD, PvdD)

Aantal stemmen tegen: 21 (de andere fracties)

Amendement nr. 11 is daarmee verworpen.

Stemverklaring

De heer Verweij (CU) kan niet anders dan voorstemmen, maar hij wil zeggen dat er het volgende jaar een forse tariefstijging zal zijn voor de categorie Ongebouwd. Hij zou het jammer vinden als daar dan discussie over zou ontstaan, maar dat is de consequentie van het verwerpen van het amendement.

De heer Travaille (PvdD) sluit zich aan bij de woorden van de heer Verweij.

De heer Woittiez (VVD) sluit zich bij de vorige sprekers aan.

De heer A.E. Jansen (AWP) doet dat eveneens.

Er is geen behoefte aan stemming. Het voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard.

Besloten wordt:

1. Het ontwerpbesluit (dm 1146153) opgenomen in bijlage 1 vast te stellen, inhoudende:
  - a. de Verordening watersysteemheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 te wijzigen voor de nieuwe belastingtarieven;
  - b. de Verordening verontreinigingsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2010 te wijzigen voor de nieuwe belastingtarieven;
  - c. de Verordening zuiveringsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 in te trekken;
  - d. vast te stellen de Verordening zuiveringsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2017.
2. De datum met ingang waarvan deze bepalingen in aanmerking moeten worden genomen te bepalen op 1 januari 2017.

6.3 Grootonderhoudsprogramma Watersystemen

Er is geen behoefte aan een stemverklaring of stemming. Het voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard.

Besloten wordt:

1. In te stemmen met het voortrollend Grootonderhoudsprogramma (GOP) Watersystemen als pilot voor een nieuwe systematiek voor Grootonderhoudsprogramma's.
2. Het voor de uitvoering benodigd totaalkrediet, groot € 23,5 miljoen, conform de in het GOP Watersystemen vermelde jaarplanning toe te kennen en te verwerken in de Meerjarenraming 2018-2021, die bij de Voorjaarsnota 2017 aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden.

6.4 Verbrede Impulsregeling 2018-2022

De voorzitter legt uit dat er eerst gestemd wordt over het voorstel en daarna over de motie.

Stemverklaring

De heer Groenendijk (VVD) zegt dat de fractie het amendement heeft ingetrokken onder toezegging van de motie en van de ecoscan en vanwege het feit dat er regulier wordt gemonitord.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

Er is geen behoefte aan stemming. Het voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard.

Stemverklaringen

De heer Droogers (CDA) zegt dat het CDA positief staat ten opzichte van de motie, maar na de toezeggingen door het college en de opmerking van de heer De Jong zal ze de motie niet steunen.

Mevrouw Van Soest (LNE) verklaart dat haar fractie het voornemen heeft de motie te steunen, maar wil daarbij aangetekend hebben dat het niet automatisch inhoudt dat ze bij gebleken effectiviteit het voorstel om het bedrag structureel te verhogen ook zal steunen.

De heer De Jong wil zeggen dat hij het moeilijk vindt om vanuit zijn rol als portefeuillehouder Financiën de motie te ondersteunen. Hij vindt dat hij de integrale afweging bij de voorjaarsnota op financiële gronden moet doen. Dat is de reden en niet de inhoud van de motie zelf.

Stemming over motie 8A

Aantal aanwezige leden: 30

Aantal stemmen tegen: 3 (CDA)

Aantal stemmen voor: 27 (overige fracties)

Besloten wordt:

- In te stemmen met de 'Verbrede Impulsregeling 2018-2022', waardoor deze – naast het bestaande thema Kwaliteitswater in de Stad (€ 300.000,- per jaar) – wordt uitgebreid met de thema's:
  - Omgaan met Wateroverlast (wateropgave en piekbuien, bewustwording);
  - Omgaan met Watertekort (droogte, hitte, bewustwording);
- En hiertoe vanaf 2018 tot en met 2022 een extra bedrag van jaarlijks € 150.000,- op te nemen in de begroting.

7 Informerend deel

7.1 Notulen en actiepuntenlijst

7.1.a Notulen vergadering algemeen bestuur d.d. 9 november 2016

Er zijn geen opmerkingen. De notulen worden vastgesteld.

7.1.b Actiepuntenlijst met leeswijzer

- De heer Van Bork (PvdA) had al eerder opgemerkt dat de toezegging van de heer Beugelink dat er volgend jaar een nieuwe regeling zou komen voor burgerinitiatieven, niet vermeld staat op de actiepuntenlijst. De heer Beugelink denkt dat de heer Van Bork gelijk heeft.

Er zijn verder geen vragen of opmerkingen over de actielijst en de leeswijzer.

8 Mededelingen

- De secretaris licht toe waar de thema-avond op 18 januari 2017 over gaat. Dat is in elk geval over het praatstuk 'Positionpaper vertragen bodemdaling: elke centimeter telt'. De thema-avond in maart gaat over duurzaamheid.
- Mevrouw Otterman (WN) vraagt wanneer de thema-avond over de integriteitsdiscussie zal plaatsvinden. De voorzitter neemt die vraag mee naar het college.
- De heer Valk (CDA) heeft dezelfde vraag over risicomangement. De voorzitter hoort dat die avond al is ingepland, in juni.

8.1 Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

8.2 Vergaderschema 2017

Het vergaderschema wordt zonder op- of aanmerkingen vastgesteld.

9 Rondvraag

- De heer Verkaik (W@I) vraagt waar in Montfoort op 23 januari 2017 de informatieavond over de Hollandsche IJssel gehouden wordt en of de bestuursleden daarvoor ook een uitnodiging krijgen.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 14 december 2016

CONCEPT

De heer De Groot weet nog niet waar de bijeenkomst is, maar een uitnodiging komt er zeker. De voorzitter verwijst verder naar de iBabs-kanalen hiervoor (rubriek 'bestuurlijke bijeenkomsten en evenementen').

- Mevrouw Van Soest (LNE) is weer geconfronteerd met amendementen en moties die tijdens de vergadering worden ingediend. Fracties zouden stukken die al twee dagen voor de vergadering bekend zijn, ook bij de secretaris kunnen inleveren. Dan verschijnen ze bij de vergaderstukken, wat al veel papier scheelt. De voorzitter antwoordt dat mevrouw Van Soest dat altijd bij haar collega's mag bepleiten, maar het is van de bestuursleden een wettelijk recht om tijdens de vergadering voorstellen en amendementen in te dienen. Hij ziet dit als een oproep aan de collega's. Hijzelf en alle collegeleden willen dan ook op de verzendlijst staan.
- De heer Groenendijk (VVD) meldt dat in de Telegraaf van 2 september 2016 een verhaal stond dat het bedrijf Heijmans zich terugtrekt uit de energiefabriek in Tilburg, omdat er een conflict was over de interpretatie van het contract: 15 miljoen euro afgeschreven. Volgens hem was Heijmans ook bij De Stichtse Rijnlanden, bij de rwzi Utrecht, de gegunde partij. De voorzitter weet dat Heijmans dat op meer plekken was. Het waterschap zit bovenop dit soort berichten en heeft goede contacten op verschillende niveaus met de Heijmans-organisatie. Wat het project hier betreft kan hij zeggen dat de opdracht niet direct gegund is aan Heijmans, maar aan de bouwcombinatie De Stichtse Kraan, waar Heijmans en GMB deel van uitmaken. Het waterschap maakt geen geld over naar Heijmans en betalingen aan De Stichtse Kraan zijn gedaan na een wederzijds fiat van de financiële directeuren in beide organisaties. Hij denkt dat De Stichtse Rijnlanden voldoende beschermd is tegen gedoe met een van de opdrachtnemers. Van Tilburg weet hij niet veel te vertellen, behalve dan dat Heijmans zich in goed overleg ook heeft teruggetrokken uit de tien jaar operationele verantwoordelijkheid die eraan vast zat. Zoiets zal hier niet mogelijk zijn. De aanbesteding hier gaat 13 jaar door.
- De heer Verweij (CU) wijst erop dat het waterschap minstens zeven adviezen heeft ontvangen van de vorige Rekenkamer. Het lijkt hem juist om na te gaan welke adviezen daarvan nog open staan en in hoeverre daaraan al invulling is gegeven. Verder wil hij van de heer De Jong het voorstel van 1 maart 2011 ontvangen, waarin staat vermeld hoe de reserve Ongebouwd weer binnen de bandbreedte kan worden gebracht. De heer De Jong wil dan de heer Verweij verwijzen naar het bestuursbesluit van – dacht hij – 15 december 2015, waarin het bestuur heeft besloten hoe om te gaan met de reserve Ongebouwd in relatie tot de uitspraak van de Hoge Raad over Natuur. De voorzitter antwoordt op de eerste vraag dat het ieder bestuurslid vrijstaat om te grasduinen in de adviezen die ooit zijn uitgebracht. Hij ziet nu voor het college geen aanleiding om zeven oude adviezen uit de kast te trekken.
- Mevrouw Otterman (WN) wil weten hoe het vaarbeleid op de Kromme Rijn ervoor staat. De heer Jansen op de Haar weet dat er gesprekken gepland zijn met wethouders van gemeenten aan de Kromme Rijn. Hij weet niet precies wanneer hij hierop kan terugkomen, maar dat is niet op lange termijn. Hij zal daarover via de mail een bericht verspreiden. Mevrouw Otterman (WN) wil dit punt graag op de actiepuntenlijst met een datum erbij. De voorzitter zegt dat toe.
- De heer Van der Steeg (PvdD) vraagt om dan gelijk mee te nemen hoe De Stichtse Rijnlanden omgaat met de toegenomen vraag naar varen op de Kromme Rijn. De heer Jansen op de Haar zal dat meenemen.

De voorzitter sluit de rondvraag af.

10 Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng, wenst ieder een mooie Kerst en sluit de vergadering om 17.00 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 22 februari 2017,

Voorzitter,

P.J.M. Poelmann

Secretaris,

J. Goedhart